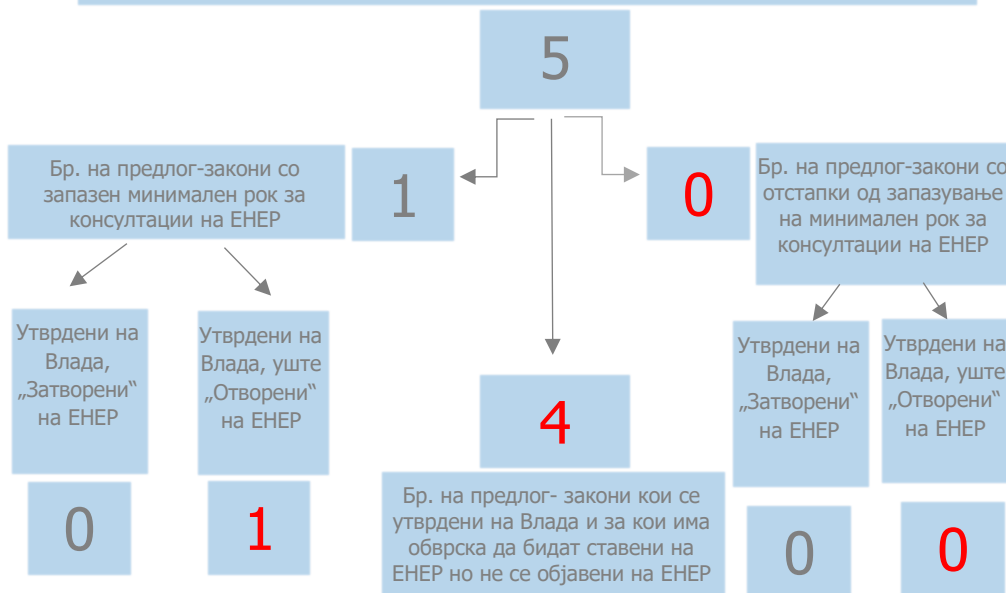

ОГЛЕДАЛО НА ВЛАДАТА

Следење на отвореноста на процесите на подготовка на закони

Предлог-закони утврдени на седница на Владата и доставени до Собрание во октомври 2022 г.

Табела. Преглед на поднесени предлог-закони по министерства и почитување на обврската за консултации со јавноста на ЕНЕР

Министерство	Бр. на предлог-закони утврдени на седница на Влада	Бр. на предлог-закони со отстапки од обврската за консултации*	% на отстапки од обврската за консултации
МФ	1	1	100%
МТСП	1	1	100%
МЕ	2	1	50%
МЗ	1	1	100%
ВКУПНО	5	4	80%

*Предлог-законот или не е ставен на ЕНЕР за консултации или пак не е испочитуван рокот за консултации од 20 дена

Граѓанскиот ресурсен центар (ГРЦ) е програма на МЦМС финансирана од Европската Унија во периодот февруари 2018 – септември 2021. Во рамките на ГРЦ се публикуваат месечни известувања со резултатите од следењето на Единствениот национален регистар на прописи (ЕНЕР). Целта на оваа активност е да се зголеми информираноста на граѓаните и да се поттикнат граѓанските организации и другите засегнати страни да учествуваат во раните фази на подготовката на законите. Оваа активност е предложување на Проектот Огледало на Владата www.ogledalonaviadata.mk, отпочнат во 2012г., со поддршка на ЕУ(ЕИДХР) и УСАИД.

Месечен преглед на
консултации со
јавноста за објавени
закони на ЕНЕР

бр. 78

кај 1 предлог-закон е забележано почитување на минималниот рок за консултации со јавноста преку ЕНЕР

4 предлог-закони за кои има обврска воопшто не се ставени на ЕНЕР за консултации со јавноста

Согласно Деловникот за работа на Владата министерствата мораат задолжително да ги објават на ЕНЕР (www.ener.gov.mk) предлозите за донесување закон, нацртите и предлозите на закони, освен законите кои се донесуваат по итна постапка, и тие да бидат достапни за коментари од јавноста 20 дена од денот на објавувањето.

Што се следи?

Предлог-закопи отворени на ЕНЕР

Како се следи?

Редовно се бележат:

Статус во кој е поставен предлог-закон

Датум на поставување на документи

Период кој што е даден како можност за давање коментари

Содржина на поставени документите

Како се одредува период на консултации?

Периодот се одредува според бројчаникот достапен на ЕНЕР.

Се следи кога предлог закон бил утврден на Седница на Влада и се споредува со периодот во кој што предлог закон беше отворен за коментари според бројчаник.

„Отворен“ значи дека предлог-законот е отворен за консултации од страна на јавноста.

„Затворен“ значи дека предлог-законот е утврден на седница на Влада.

ЦЕЛИ

Во овој преглед се претставени резултатите од следењето на предлог-законите утврдени на седница на Владата и доставени до Собрание во текот на октомври 2022 и нивно поставување на Единствениот национален електронски регистар на прописи (ЕНЕР). Прегледот има цел да укаже на почитување односно отстапување од обврската која ја имаат органите на државната управа (пред се министерствата) предлозите за донесување закон и предлозите на закони, освен законите кои се донесуваат по итна постапка, задолжително да ги објават на ЕНЕР (www.ener.gov.mk). Истите треба да бидат достапни на увид и консултација со јавноста најмалку 20 дена од денот на објавувањето (Деловникот за работа на Владата на Република Македонија, „Службен весник на РМ“ бр. 113/2017). Дополнително, известуваме за нивото на коментирање од граѓаните и граѓанските организации за предлог-законите ставени на ЕНЕР и објавените одговори од надлежните институции на ЕНЕР.

МЕТОДОЛОГИЈА

Како почетен ден за консултации се смета денот кога текстот на предлог-законот е објавен на ЕНЕР. Доколку во одредена објава на ЕНЕР за отпочнување на процесот на консултации воопшто не е поставен текстот на предлог-законот бројот на денови за консултации е нула. Како датум на утврдување на завршувањето на консултации се користи еден од двата начини:

1. Датумот на истекување на рок за консултации согласно бројчаникот за преостанато време за консултации на ЕНЕР;
2. Датумот на утврдување на предлог-закон на Седница на Влада, доколку тој е пред датумот на завршување на период на консултации според бројчаникот на ЕНЕР.

Датумот на утврдување на предлог-закон на Седница на Влада се следи преку информациите достапни на веб-страницата на Собранието и од записниците достапни на веб-страницата на Владата.

РЕЗУЛТАТИ

Во периодот од 1 до 31 октомври 2022 г., до Собранието беа поднесени вкупно 13 предлози на закон, од кои за пет постои обврска да бидат ставени на ЕНЕР. Од тие пет предлог-закопи, еден е ставен на ЕНЕР за консултации со јавноста. Останатите осум предлог-закопи немаат обврска да бидат ставени на ЕНЕР бидејќи четири предлог-закопи се предложени од групи на пратеници а четири се ратификации.

Предлог-законот за кој е испочитувана обврската за консултации е: Предлог на закон за изменување и дополнување на Законот за енергетика, предложен од **Министерство за економија**. За овој предлог-закон има четири коментари/сугестии од граѓани или други правни лица ставени на ЕНЕР во зададениот рок за коментирање а како одговор од надлежната институција е наведено дека коментарите дополнително ќе бидат разгледани.

Предлог-законите за кои има обврска а не се ставени на ЕНЕР за консултации се: Предлог на закон за изменување и дополнување на Законот за енергетска ефикасност, по скратена постапка, предложени од **Министерство за економија**, Предлог на закон за финансиска поддршка на социјално ранливи категории на граѓани за справување со енергетската криза, по скратена постапка, предложен од **Министерство за труд и социјална политика**, Предлог на закон за претворување на побарувањата на Република Северна Македонија по основ на платени обврски кон странски кредитор во траен влог во Јавното претпријатие Колекторски систем, предложен од **Министерство за финансии**, Предлог на закон за изменување и дополнување на Законот за заштита на населението од заразни болести, предложен од **Министерство за здравство**.

Во групата на предлог-закопи предложени од групи на пратеници треба да се потенцира Предлог-законот за изменување и дополнување на Законот за здруженија и фондации, по скратена постапка кој што веќе е донесен.

Предлог на Закон за изменување и дополнување на Законот за здруженија и фондации

Целта на овој предлог-закон е да се поедностави постапката за формирање на организации со детално уредени одредби во овој закон како *lex specialis* за основање на здруженија, фондации, сојузи и други форми на здружување.

Со овој закон „се забранува упис на организација и основање на организација ако називот, името, скратеното име, програмата, целите, дехностите и нејзиното дејствување е насочено кон насилно уривање на уставниот поредок во Република Македонија, поттикнување и повикување на воена агресија и разгорување на национална, расна, верска омраза или друга нетрпеливост, нетолеранција, омраза, геноцид, екстерминација, ширење или поддршка, поттикнување и одобрување на фашизам, нацизам, национал-социјализам и Третиот рајх, преземање на активности поврзани со тероризам, преземање на активности кои се спротивни на Уставот или на законот и преземање на активности со кои се повредуваат слободите и правата на други лица. Со измената на законот се предвидува „како име, скратено име и/или назив на организација не можат да бидат употребувани имиња, презимиња, прекари, псевдоними, кратенки и иницијали, на лица кои по било кој основ, начин или форма во минатото се поврзани со расна, верска, национална, етничка и друга нетрпеливост, нетолеранција, омраза, геноцид, екстремнација, ширење или поддршка на фашизам, нацизам, национал-социјализам и Третиот рајх.“ Дополнително овој закон утврдува дека „за употреба на име, презиме, прекар, псевдоним, кратенка или иницијали на историска личност, согласност дава Министерот за правда по претходно добиено позитивно мислење на Комисијата за употреба на имињата на историски личности“. Комисијата за употреба на имиња се формира од Владата на Република Северна Македонија и е составена од пет члена и тоа еден член од Министерството за правда на предлог на министерот за правда; еден член од Министерството за култура на предлог на министерот за култура; еден член од Институтот за национална историја; и два члена од Македонската академија на науките и уметностите.

Член 5 од Преодни и завршни одредби утврдува дека организациите регистрирани согласно со одредбите на Законот за здруженија и фондации се должни во рок од три месеци од денот на влегување во сила на овој закон да ги усогласат своето име и/или назив, скратено име, програма, цели и дејности, согласно со одредбите од овој закон пред Централниот регистар. Организациите кои нема да ги усогласат името и/или називот, скратеното име, програмата, целите и дејностите се бришат од Регистраторот врз основа на донесена одлука за неусогласеност од страна на министерот за правда по претходно добиено негативно мислење од Комисијата за употреба на имиња.

Овој закон е објавен во Службен весник на Република Северна Македонија број 239 на 8 ноември 2022. Законот стапува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во Службен весник.

Во месечните преглед се разгледуваат и содржински предлог закони кои се од значење за граѓанските организации.

Преку овој осврт ќе се овозможи организациите на поедноставен начин да се запознаат со содржината на предложените закони и значење кои тие би го имале врз нивното работење.

Во овој број:

Предлог на Закон за изменување и дополнување на Законот за здруженија и фондации